List 41. **NOVICE** Tečaj LVII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po došti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 13. oktobra 1899.

Politiški oddelek.

„Società agraria“.

Blagoslovljeno delovanje kranjske kmetijske družbe, kateri tudi najsrditejši nasprotniki ne morejo odrekati velikanskih zaslug za prospeh našega kmetijstva, se spozna prav dobro šele po tem, če se mu primerja delovanje druzih kmetijskih družb.

Kaj bi dali tržaški Slovenci, ko bi imeli tako kmetijsko družbo, kakor je kranjska! Gotovo gledajo na nas z zavistjo, kajti tržaška kmetijska družba, „Società agraria“, o kateri se je tržaški namestnik opetovano jako pohvalno izrazil, je v resnici pravi evropski škandal in le kaže, da sodijo upravni krogi brez vsacega razuma o potrebah kmetijstva in da v resnici zapravljajo državne dohodke, ko iz njih podpirajo tako korporacijo, kakor je tržaška kmetijska družba.

Ta „Società agraria“ je prava karikatura kmetijske družbe in je samo smešno, če jo gotovi vladni listi hvalisajo, dasi ne dela druzega, kakor da porablja svoj upliv in državne podpore za politično agitacijo v korist iredentovske stranke.

Gospodarji „Società agraria“ nimajo niti pojma o kmetijstvu. Tako nevedni so, da mora strmeti ves svet, ako čuje, kake budalosti da uganjajo. Vrla „Edinost“ je v tem oziru navedla nekaj jako drastičnih slučajev in mi hočemo nekatere teh slučajev na kratko posneti, da ž njimi opravičimo in utemljimo protest, ki ga hočemo izreči konec tega članka.

Vodstvo „Agrarie“ je nekoč obiskalo društveni vrt na Proseku. Prišedši na vrt, so gospodje člani te kmetijske družbe kar ostrmeli in vzkliknili: Oj, koliko suhih drevesc! Nekaj dni pozneje so poslali vrtnarju dekret in ga pograjali, da je na vrtu preveč suhih drevesc. V resnici pa na celem vrtu ni bilo ni jednega suhega drevesca. Voditelji od države bogato podpirane kmetijske družbe so smatrali palice, ob katerih raste grah, za suha drevesa!!

Tudi za vinogradništvo se briga ta kmetijska družba. Njeni voditelji so nekje slišali o nekaki peronosperi, vsled katere odpade trtam listje. Prisedši nekoč v mesecu novembru na Prosek, so se silno čudili, da na trtah ni listja in konstatirali so, da je to prouzročila peronospora. Tajnik kmetijske družbe profesor Stossich je kmetom nasvetoval, naj škropijo in na vprašanje necega kmeta priporočal, naj se škropi od zgoraj in od zdolaj, a če pride škropilo na grozdje naj se umije!

In na Proseku tedaj ni bilo peronospere, ter je listje odpadlo, kakor vsako leto v novembru!

Tudi za živinorejo se briga ta famozna družba. Necega dne je prišel odbor kmetijske družbe v tržaško okolico, da si ogleda necega bika. Jeden teh odbornikov se biku ni mogel načuditi; ogledoval ga je od vseh stranij in končno rekel: „To je lepa krava ta gotovo daje veliko mleka.“ Odbornik kmetijske družbe, ki niti bika od krave ne razloči, to je vender nekaj prav posebnega!

Pa tudi drug slučaj je jako značilen za vnemo kmetijske družbe za pospeševanje živinoreje. Družba je v Lonjerju pri Trstu kupila za 45 gld. necega bika. Bik, ki se proda za 45 gld., pač ni dosti vreden. Tega klavernega bika je naslednji dan postavila kot bikaplemenjaka Bog vedi katere pasme v neko drugo vas in mu pripisala vrednost 138 gld.

Kako ceno je družba postavila v tisti račun, ki ga je vladi predložila, tega „Edinost“ seve ne more izvedeti, vladni krogi pa bržčas ne bodo iskali, koliko se je zaračunalo za bika, ki ga je družba kupila za 45 gld.

In kako skrbi ta izvrstna kmetijska družba šele za sadjerejo. Posebno drevesnico je napravila in če tudi sadike niso dosti vredne, so pa toliko lepša in

tolika pomenljivejša imena, ki jih je dala družba tem sadikam. Dobe se jabolka, ki se imenujejo „Garibaldi“, hruške, ki se zovejo „Zmaga pri Solferinu“ itd.

Kmetijska družba, ki uganja take reči, katere odborniki so tako nevedni in neumni, kakor kažejo zgoraj navedeni slučaji, družba, ki tako slabo posluje, da se jej mora ves svet smejati, ako čuje o njenem počenjanju, taka družba pač ni vredna, da obstoji, kaj še da bi dobivala podpore iz državnih sredstev. Ves slovenski narod mora proti temu protestirati, da se tržaška „Società agraria“ podpira iz državnih sredstev, protestirati mora z vso odločnostjo in dolžnost vseh poslancev je, da zahtevajo, naj da vlada razmere pri tržaški kmetijski družbi po nepristranskem strokovnjaku preiskati in da potem naredi tabularasa.

Politični pregled.

Državni zbor. — Želja nemške manjšine se je izpolnila. Zahtevala je, da se mora zaključiti zasedanje poslanske zbornice in vlada grofa Claryja je tej zahtevi ugodila. Dne 10. oktokra je dunajski uradni list razglasil cesarsko odločbo, s katero se zaklučuje 15. zasedanje, koj na to pa je priobčtla cesarski patent, s katerim so državni zbor sklicuje na novo zasedanje in sicer na dan 18. oktobra. Vsled zaključenja je bivšim obstrukcionistom pomagano v dvojnem oziru: prvič jim ni treba umakniti svojih mnogoštevilnih nujnih in obtoženih predlogov, katerih obravnavanje bi trajalo mesecev, drugič pa jim je mogoče priti do zastopstva v predsedništvu parlamenta, ter tako desnici založiti moralno zaušnico, Najprej so Nemci zahtevali, da se morata umakniti tako predsednik dr. Fuchs, kakor tudi podpredsednik dr. Ferjančič, prvi zato, ker je bil član predsedništva, ko je Badeni poklical policijo v zbornico, drugi zato, ker je s svojim blejskim govorom razžalil celjske Nemce Čehi so se odločno postavili na stališče, da ima večina sama odločevati, kdo postani član predsedništva in da torej ni treba Nemcem odstopiti nobenega mesta. zlasti pa, da se ne sme žrtvovati dr. Ferjančiča, toda vladni upliv je izposloval, da se je desnica udala. Že danes je gotovo, da dr. Ferjančič ne bo več član prezidija poslanske zbornice, dočim bo dr. Fuchs ostal na svojem mestu

Čehi, vlada in desnica. — Razveljavljenje jezikovnih naredb je za Čehe težak udarec. To razveljavljenje pomeni zanje izgubljeno bitko in ni čuda, da je po vsem Češkem zavladala velika nevolja. Zdaj so Čehi precizovali svoje stališče. Shod čeških zaupnih mož je sklenil, da poslancem ni treba odložiti svojih mandatov, da naj nastopijo pot opozicije ne pa še pot obstrukcije in da naj ostanejo solidarni z desnico. Istotako so sklenili češki veleposestniki, da ostanejo solidarni s Čehi in z desnico, in ker se je shod zaupnih mož izrekel za skupno delovanje vseh čeških strank, ki stoje na češkem državnopravnem in narodnem stališču, kar se smatra kot začetek tuzije mej Mladočehi in mej Staročehi, je jasno, kako stališče bodo zavzemali Čehi, oponirali bodo sicer vladi, a ta opozicija bo samo platonična, tako da se ohrani solidarnost desnice. To postopanje jim je narekovalo upanje, da sledi uradniškemu ministrstvu parlamentarno ministrstvo desnice. Da bi se le ne prevarili!

Nemci in vlada. — Imenovanje uradniškega ministrstva je nemške stranke močno razveselilo, toda zadovoljni s tem še niso. Veleposestniki, krščanski socialisti in liberalci bi se še udali za zdaj brez druzega, kakor da se razveljavijo jezikovne naredbe. Ker upajo, da z vladno pomočjo razženejo desnico. Nemški nacijonalci pa naznanjajo po Wolfovem diktatu da niso zadovoljni, če se samo jezikovne naredbe razveljavijo. Oni zahtevajo garancije, da se ne bo več vladalo s § 14. in da se uveljavi nemški državni jezik ter groze, da v nasprotnem slučaju ne odnehajo od obstrukcije. V istem smislu se je izrekel tudi graški konvent neposredno potem, ko se je njega vodja dr. Derschatta posvetoval z grofom Claryjem in ta konvent zapoveduje nemškonacionalnem poslancem. Tega, kar zahtevajo nacionalci, vlada brzčas ne stori, dasi povsem izključno celo to ni, in tako se utegne zgoditi, da bo vsaj jeden del nemške manjšine z obstrukcijo nadaljeval. In to bo zaslnženo plačilo onim, ki so dali Slovanom brco.

Posvetovanja grofa Claryja. — Vodja ministrskega predsedstva grof Clary ima dan na dan dolga posvetovanja z raznimi poslanci in tudi z drugimi uplivnimi voditelji posamičnih strank v raznih kronovinah. O čem se ž njimi posvetuje se skrbno prikriva. Povabil je tudi voditelje mladočeške stranke, a ti se morda vabili niti ne odzovejo, kar bi dobro markiralo njihovo opozicionalno stališče, praktičnega pomena pa bi ne imelo nobenega.

Ogrska. — V ogrskem državnem zboru je vlada te dni predložila proračun za l. 1900. Kadar se začne proračunska razprava se ntegnejo politične razmere pojasniti. Znano je namreč, da bi ministrski predsednik Szell rad iztisnil ožje somišljenike starega Tisze iz večine in da bi rad v svoje ministrstvo prevzel bodi grofa Apponyija ali Horanszkega, ki vodita z večino fuzionirano narodno stranko. To se utegne zgoditi pri proračunski razpravi.

Srbija. — Te dni se je sešla srbska skupščina, v kateri sede same Milanove kreature. Naravno je, da se skupščina ne bavi samo z grdenjem radikalne stranke in z utrjevanjem Milanove pozicije. Toda vzlic temu se Milan ne bo dolgo držal Rusija, Francija in Italija so mu na jasen način naminile, da zahtevajo, naj se obsojeni radikalci pomiloste. ruski poslanik pa je celo Srbijo zapustil. Milan bi moral nemudoma pobrati šila in kopita iz zapustiti Srbijo če bi ga ne držala Avstrija. V Avstriji ima Milan naboljše svoje pokrovitelje, to so pravi njegovi zaščitniki. Na čast naši državi to pač ni in maščevalo se bode tudi.

Bolgarska — Potovanje bolgarskega kneza Ferdinanda na Dunaj je imelo že posledice. V Bolgarski je nastala ministrska kriza. Knez Ferdinand hoče spraviti na krmilo zmernega in gladkega Grekova, ki mu pa tudi ne bo veliko pomagal. Pravi vzrok krizi je to, da je bolgarski narod Koburžana do grla sit.

Nemčija — Mej nemškimi političnimi strankami se je vnel srdit boj, ki prav za prav ni nič druzega, kakor boj finančnega ministra Miquela proti državnemu kancelarju knezu Hohenloheu. Boj se bije vse bolj za kulisami. Njegovih fas vsled tega ni možno označiti. Ve se samo, da mej tema dvema državnikoma je prt popolnoma prerezan. Značilno je to, da gre konservativna aristokratična stranka v boj za meščanskega liberalca Miquela in proti aristokratu in konservativcu Hohenlohu.

Transvaal se neutrudno pripravlja na vojno z Angleško. Na mejah je zbranih že na tisoče Boercev, vseh vojščakov računajo Boerci da zbero de 100 000, dočim imajo Angleži komaj 20.000 mož na razpolaganje. To je vzrok, da skuša Angleška začetek vojne vedno zavleči. Tudi zdaj se ji je to posrečilo. Vojna še ni napovedala, dasi je bil ves svet prepričan,da je neizogibno, a Transvaal je sam naredil konec in je napovedal vojno začela se je 11. oktobra.

Obrtnija.

Novice iz Češke.

(Konec)

Znano je, da trgovec-začetnik z prvega nima dosti trgovskega znanja, dovolj trgovskih spojenj in zadostnega kapitala, čemur sledi boj z velikimi potežkočami, katere i pri največji vstrajnosti in marljivosti dostikrat premagati ne more. Vedeti tudi moramo, da se na vsak nov zavod gleda z gotovim nezaupanjem, kakor od konsumentov, ki neradi opuščajo trgovce, na katere so se v dolgi vrsti let že privadili, tako i od strani prodajalcev, kateri so zelo ozkosrčni, kar se tiče kredita. Neredko dela začetniku potežkoče starejši konkurent, kateri more, imajoč svoj konkurenčni kapital že amortizovan, cene brez lastne škode značno znižati, včasih učini to i z lastno škodo upajoč, da svojega nasprotnika-početnika uniči ter si potem zopet nadomesti, kar je v tem boju izgubil. Često je mlada industrija v neprilikah, predno si ne najde dobrega surovega blaga, predno si ne izuri delavstva ali predno ne pride do pravega načina izdelovanja. In da zamoreta i mlada industrija i mlada trgovina vse te neprelike zmagati, potrebujeta istotako pomoči od naroda kakor podpirajo gotove države bodi s obrambenim carino, s izvoznimi premijami, znižanjem davkov in tarif nove vrste industrije. (Seveda se ne smejo na pr. izvozne premije izkoriščati v neprospeh konsumentov, kakor se to dela v Avstriji, ker vsled le-teh cuker-baroni prodajajo isti avstrijski cuker v Angliji — 20 kr. kilogram, katerega mi plačujemo — po 46 kr. kg.

Imenovane podpore niso v moči politično-nesamostojnega naroda. Istina, i tak narod ima pri roki gotova sredstva, ki vodijo do istih ciljev, katera iznajti, pregledati in dokazati, je nalog vede o „narodnem“ gospodarstvu, kakor namreč mi besedico „narodni“ razumoma t. j. vede o gospodarstvu narodov, politično samostojnih.

Mi hočemo torej tu razumevati pod „narodnim gospodarstvom“ narodni sistem gospodarske vede, katera, — da pouzejem besed listovih — uči puhajoč s pojmov in karaktera narodnostnega, kako more kak narod pri sedanjih svetovnih in pri svojih posebnih narodnih razmerah svoje gospodarske braniti in zboljšati. —

Znano je, da se brez vzorov vrlo težko kaj naredi. Slikar, kipar, krojač, čevljar . . . . vsi ti potrebujejo k svojemu delu . . . vzorov, ki se imenujejo bodi tako, bodi enako, kateri pa jim kažejo pot, po kateri jim je hoditi. Isto je na gospodarskem polju naroda. Vrlo težko je kaj začeti, kaj riskirati, ako ne veš, kako bi začel, kako nadaljeval! Drugačna je stvar, ko veš, da se je to, kar i ti namaravaš, že drugje dobro obneslo, no, ko imaš že kje svoj izvoz, katerega moreš, kakor ti razum pove, posneti.

Slovenci, kakor sem dejal in kar vsakdo ve, smo narod politično nesamostojen. Vzorci politično samostojnih narodov nam torej ne bi pomagali na gospodarskem polju mnogo, vsaj za sedaj ne, ko smo še na tako zanemarjenih njivah. Vzorci politično nesamostojnih narodov so nam torej pravi pomoček, katere si moramo dobro ogledati in preiskati ter jih z razumom doma imitovati.

Češki narod igra isto ulogo, kar se samostojnosti polične tiče, kot narod slovenski. In to nas sili, da se tesneje pripojimo temu narodu ter se, ker je i naprednejši in še zelo naprednejši nego mi, od njega učimo, resp. da vzemamo od njega, kar ima najboljše in da to skušamo svojim razmeram primerno umestiti. Rekel sem že, da je češki narod naprednejši nego smo mi. Ni čuda! Čehi so sedemmilijonski narod s prekrasno zgodovino in precej lepšo nedavno minulostjo. Pri vsem tem pak niso tako omejeni po raznih predsodkih kakor smo mi. So pač vzrasli iz naroda češkega Hus, Žižka, dr. Smetana, Palacky in Havliček! In domovina njihova (Češko kraljestvo, mejna grofija Moravska, vojvodina Šlezka ter zgornje Avstrijsko) tvori aktivne zemlje v avstrijski monarhiji, dočim Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorje spadajo mej pasivne. Poleg tega pa imamo še skupne nasprotnike in nekake demonstrajoče pogoje za boljšo eksistenco.

In zaradi tega sem se naznaznil v teh-le člankih ozreti po češkem javnem življenju ter orisati nekoliko čeških društev, ki zaslužujejo — posnemanja, od naše strani. To so: Narodogospodarska družba, Izvozno društvo za Češko, Moravsko in Šlezko, Domovina, Češki trgovski muzej, Narodna Jednota Pošumavska in Československa bchodincká beseda.

Kmetijstvo.

Hrana in človeška sreča.

(Dalje)

Se-li more vegetarizem dejanski izvesti? Ni nam treba dokazovati, da zamore vsakdo vegetarično živeti, temveč, da je vegetarizem za življenje vsakega posebej zdrav in blagovit. Vse to dokažemo s pomočjo spričb imenitnih mož in ljudstva, s primero z živalstvom, z dokazom, da pri današnjih okolščinah kulturnega ljudstva večina ljudij ne bi se mogla preživeti z ono mesno jedjo, kojo navadno znanstvo zadostno v preživitev imenuje, kajti mesojedci bi se spridili, in ravno skušnja nas uči da se uprav ona ljudstva ali deli ljudstev, koji žive vegetarično, razcvitajo in za zdravo kri skrbe in slednjič tudi pa iz znanosti organične kemije. Ako nas kdo vedno nadleguje s kako vednostjo, koja naj dokaže, da vegetarična hrana ni vpeljiva in koristna, da celo ni mogoče se s tako preživeti, naj se nas raje ogiba, ter naj nas pusti v miru s takovo vednostjo, zoper kojo se toliko posa-

*

meznih ljudij, večina rodov in ljudstev z vso silo opira. Mi in naši privrženci se bodemo „neznanstveno“ napre, preživljali v popolnem zdravji, močni v duhu in sklepu „neznanstveno“ nas ne bode bolezen obiskala, ali pa, ako smo se je nalezli, jo bomo kmalu izgubili, „neznanstveno, — od tega svetà, kakor luč, koje stenj je dogorel, ne pa kakor ona, kojo veter sem ter tje piha in jo slednjič prerano ugasne.

Mogoče je, da bodemo neznanstveno to znanost, s kojo se ponašamo, sami preživeli. — Naj živi znanost, le vprašanje je, ktera? Ali pravo zdraviloznanstvo t. j. znanstvo nravnega, srečnega življenja, ali pa ona prevzetna znanost, radi ktere zdravniki mučijo živali in oni, ki stavijo osepnice, ktera, mesto da bi se sama po naravi vedla zahteva, da se ta po nje ravna, ktera palčnice pritrjuje in jo hoče s pomočjo nožev, klešč in strupa prisiliti, da resnico pové, kojo resnico mi prostovoljno od nje izvemo.

Prihodnjost kmetijstva.

Tudi v tem obziru že v početku zavrnemo vsak prazen ugovor, bodi si proti našemu uku, bodi si proti naši veri. Nekateri vprašajo, kaj pa bode iz kmetijstva živinoreje in ribarstva, ako začnemo drugače živeti?

Mi pa vprašamo: Ali je sedanje kmetijstvo s kulturo sladkega korenja in cikorije, z rejo pitane živine in žganjem spojnih pijač kaj tako koristnega, izvrstnega in nedotakljivega?

In kdo je še kdaj pri zboljških in obnovitvih vprašal: Kaj bode iz tega in onega? Kaj bode iz voznikov, ako se bode blago prevažalo po železnici in parobrodih, kaj bode se zvezo čez gore, ako se napravijo podzemeljska pota. Kaj bode iz predpravic stanov, ako bode pravičnost zahtevala svobodo in državljansko jednakopravnost?

Ali naj tudi kadenje tobaka in pitje žganja priporočamo zato, ker se toliko ljudi s prodajo te stvarij preživi? Kmetija se bode ravno na ta način časoma predrugačila; obdelovanje vrtov se bode vedno bolj in bolj širilo, kajti dokazano je, da, ako se ljudstvo vedno bolj in bolj množi, se poljedelstvo predrugači, kajti množenje ljudstva spodriva vedno in nepremenjo klavno živino in pašo in če ljudje ne bodo preje do boljšega spoznanja dospeli, se bo vegetarizem vsled okolščin siloma povzdignol. Potem bodo pa tudi velika mesta — te vodene glave — držav — v svoji neprimerno nagli množitvi odjenjala in šla rakovo pot. Sicer pa tudi drevesa ne rastejo do neba. In tudi naša stvar je le drevesec, ktero počasi pa ravno raste, kakor hrast in bode svoj čas daleč okoli sebe svoje senčnate veje prostiralo. —

V obče človeški-gospodarski-socialni blagoslov vegetarizma.

Pravimo, da ima vegetarizem v sebi moč nas zdraveje in močneje, krotkeje in srečneje storiti. In ravno zato, ker ima tak mogočen upliv, je najvažnejše sredstvo v gospodarskem in socialnem obziru, kajti to kar splošno za razcvit vsega ljudstva in vsakega posameznika velja, velja tudi za družbo in za ljudstvo in postane vsled svobodnih mislij ali pojedinčevega delanja, življenja polna in oživljena zgodbinska resnica. Ako vegetarijanec ložej več časa in bolj z veseljem dela, ako ga njegova zadovoljnost z malimi nečimurnostimi in zapravljanja njegovih zaslužkov in njegovih telesnih in dušnih močij ako ga treznost volje od neugodnih trenotkov in skušnjav z neko sigurnostjo odvrača, ako je po sredstvu primoran vsa dobra dejanja in dela zasé in za provspeh drugih, za duševno in moralno žlahtneje skrbeti; ako je zdrav na telesu in na duši, so to prednosti prve vrste zanj, kakor tudi za družbo; vže s tem bi bil ta velik socialen namen vegetarizma tako dokazan, da bi ga države in družbe radi ohranjenja samega sebe in radi svojega napredka moralo na vse moči podpirati in ljudstvu, visokim kakor nizkim slojem vegetarične gostilnice napraviti, v kojej bi se bolje nego povsod za majhen denar postreglo. —

Gospodarska korist vegetarizma. Socialna zlà in njih odprava.

Gospodarske koristi vegetarizma so neizrečeno velike, socialno važne in pomembne.

Veliko socialno zlo je, ako se ne le posamezne, temveč celi razredi ljudstev z dohodki svojega dela ne morejo preživeti, ali pa ako se le težko preživljajo. To se pa odstrani na dvojen način in sicer, ako se plačilo za delo poviša, ali pa če se dotično plačilo na boljši način vporabi ali pa oboje skupaj. — Tukaj hočemo govoriti le o slednjem, prvo samo mimogrede omenivši. Mi zahtevamo, da so plačila vsaj taka, da se delavec se svojo družino ne-le zadostno preživi, temveč tudi, da biva v zdravem stanovanji, da se snažno oblači in da si pribavi sploh vse ono, kar je pravemu in primernemu življenju potreba. Besedo „delavec“ pa si mislimo v najširjem pomenu. Vsakdo, kateri s svojo močjo in se svojo vrednostjo družbi ali gospodarju pošteno služi je delavec. Naj se dela s telesno ali z dušno močjo, on je vendarle služabnik velike družbene skupščine in pridobi s tem pravico, da more zahtevati, da ga društveniki varujejo in dostojno prežive. Iz navedenega sledi točno, da ne moremo se strinjati s zahtevkom, da se ne bi mezde ali plača delavcu tolikanj vravna le, da jim je dostojno življenje zajamčeno.

Novice.

— **Osebne vesti.** Zdravnik g. dr. Tomo Zarnik je imenovan okr. zdravnikom v Zagorju. — Pri ljubljanskem magistratu so imenovani oficijal g. Fran Barle mestnim registratorjem, kancelist g. Friderik Košir oficijalom, praktikant g. Ivan Završan kancelistom, pomožni uradnik g. Anton Kessler pa pisarniškim praktikantom, — Kancelijski po-

močniki gg Balt, Bebler in Jos. Mohorčič v Ljubljani ter Fr. Urbančič v Kranju so imenovani sodnimi kancelisti prvi za Idrijo, drugi za Kozje in tretji za Žužemperk.

— **Cerkvene vesti.** Ekspozit pri Sv. Joštu č. g. Fran Finžgar je imenovan mestnim kaplanom v Škofji Loki. — Premeščeni so č. g. Josip Nagode iz Boštanja v Jaro pri Kostelu, in č g, Anton Zore v Jari pri Kostelu v Boštanj

— **Odlikovanje.** Pristav tobačne tovarne v Ljubljani g. Alojzij Hlavaček je dobil črnogorski danilov red.

— **Odličen gost.** V Ljubljani se mudi ruski vseučiliški docent, gosp. Konstantin Radčenko, da študira narodopisne in književne razmere Slovencev.

— **Konfiscirana resolucija.** Na shudu v Ponikvi ob južni železnici, na katerem je poročal dr. Sernec, je bila sprejeta resolucija glede celjske policije. „Domovina“ je to resolucijo natisnila, a državno pravdništvo jo je konfisciralo.

— **Okrajno sodišče v Kobaridu.** Te dni je bila razglašena naredba pravosodnega ministra o ustanovitvi okrajnega sodišča v Kobaridu.

— **Petindvajsetletnico** svojega službovanja kot nadučitelj okoliške šole v Mariboru je dne 2. t. m. praznoval g. Mihael Nerat. Na mnogaja leta!

— **Kmetijska družba kranjska.** Kakor smo že naznanili, je občen zbor določen na dan 26. oktobra ob 9. uri dopoludne v telovadnici Narodnega doma. Pozivljamo zlasti vse člane, ki imajo kaj razuma in srca za kmetski stan in njega resnične potrebe, naj skrbe, da se mej ljudstvom razbistrijo pojmi o nalogah kmetijske družbe. da ne bode slušalo tistih, ki ščujejo proti družbi in hočejo vse delovanje prevrniti. Kranjski kmetovalec bi se še britko kesal, če bi pomagal iz kmetijske družbe napraviti veliko konsumno društvo.

— **Obrtno nadzorništvo.** Graška „Tagespošta“ javlja da se namerava teritorijalna razdelitev obrtno-nadzorniških okrožij tako premeniti, da postane Štajerska zase posebno okrožje, Kranjska in Koroška pa se ločita od Štajerske in se združita v posebno okrožje

— **Nova poitalijančevalnica.** V Kmetih, popolnoma hrvatski vasi blizu Umaga, je „Lega nazionale“ ustanovila laško šolo. Veseli se, kralj Umberto!

— **Obsojen napadalec.** Celjsko sodišče je te dni obsodilo hlapca J. Leskoška na 14 dni v zapor, ker je povodom obiska Čehov v Celju napadel medičarja g. Pokorna, ga pobil na tla in ga oropal preiskavši žepe in ukradši mu neke ključe.

— **„Corriere di Gorizia“**, strupeni goriški list, je nehal izhajati, da mu ni treba plačati troškov pravde, katero je imel ž njim slovenski duhovnik Budin.

— **Občinske volitve v Slavini.** Pri volitvah, ki so se vršile 5 t. m. je zmagala narodna stranka.

— **Odvetniška zbornica kranjska** je imela 5. t. m. izredno plenarnosejo, na kateri je sklenila odločen protest proti odredbi graškega višjesodnega predsedništva v zadevi odmerjenja odvetniških troškov.

— **Žrtev celjskih izgredov,** učitelj g. Gostinčar je bil te dni izpuščen iz preiskovalnega zapora. Držali so ga v ječi skoro dva meseca. Prej tako krepki mož je silno oslabel. V Žalcu so ga sijajno sprejeli in tudi pri dirki v Ljubtjani so mu priredili velike ovacije.

— **Vodja ministrskega predsedstva** se je te dni posvetoval z raznimi voditelji političnih strank o položaju in mej drugimi tudi z namestnikom dež. glavarja na Stajerskem dr. Jos. Serncem iz Celja z dr. Susteršičem, Berksom in Robičem.

— **Slovenskim novinarjem!** Z Gorenjskega pišejo „Edinosti“: „Leto 1899 moremo mi Slovenci že sedaj zapisati mej neugodne, celo usodno. Hudo, le prehudo so nas zadeli razni dogodki; ali naravnost ali posredno: Mej najžalostneje in najusodneje pojave našega javnega življenja pa moramo uvrstiti srditost v polemikah mej našimi časniki. Ako je to leto nemirno, je pač glavni vzrok temu v časnikih naših. Kdo bi mogel tirjati od poštenega lista, naj zataji svoja načela, ali zahtevati od njega, naj se odpove borbi za svoje prepričanje in svoj program? Pameten človek ne bo zahteval kaj tacega. Ali toliko samozatajevanja bi že smeli zahtevati, da bi bili zmerneji vsaj tam in takrat, kjer boj donaša nevarnost za ukupno slovensko stvar! In pred vsem bi smeli zahtevati, da polemika bodi stvarna in ne osebna! Tudi v boju za načela so meje, katerih ni smeti prekoračiti in ki jih je predčrtala — ljubezen do naroda! In mari ne trdé vsi da ljubijo svoj narod?! Dobro, toda ta njih najidealneja mej vsemi ljubeznimi naj se ne kaže samo v zatrjevanjih, ampak v skrbnem izogibanju vsemu, kar bi moglo škoditi oni stvari, glede katere trdijo vsi, da jej služijo! Ali ni žalostno, da nekateri slov. časniki, ki so si v minolih časih stekli velikih zaslug za domovinsko stvar, dandanes često veliko škodijo se svojo srditostjo in — trmo?! Zato je moje uverjenje, da bi morali našim listom na čelu stati izkušeni možje, ki še vedo, česar ne ve mlaja generacija: koliko težkega **ukupnega** dela, koliko mukotrpnih bojev je trebalo za vsako mrvico slovenske pridobitve. Mlaja generacija ne ve tega, da bi — ako bi bili nekdanji prvoboritelji taki, kakor se jih ona misli in želi sedaj — ne bilo danes ni slovenskih liberalcev in klerikalcev, ampak bi bili veja, ki se suši na zelenem deblu slovanstva! Bratje! Pičlo nam je prikrojena politiška in tiskovna svoboda! To malo merico svobode treba da izkoriščamo pametno, to je na korist naroda?! Da, svobodo, kolikor jo uživamo, porabljamo za delo na korist onim delom naroda, ki so v nevarnosti za svoje življenje! Te moramo okrepiti, njih moramo rešiti, ako nočemo, da se nam domovinska dedščina ne skrči v — brezpomembnost!! Ne govorimo, da smo že rešili narod in okov tujstva, ker se tu na Kranjskem moremo nekoliko svobodenje — pretepati! Ne, nismo ga še rešili, pač pa se očividno bliža oni usodni trenotek, ki odloči o tem ali ga sploh rešimo in mu zagotovimo svobodo, in to v njega celoti. In ta trenotek naj bi nas ne zalotil — nespametne! Bodimo torej zmerneji v svojih polemikah in pripravljajamo raje narod za velike trenotke!“ — To se popolnoma vjema z zadnjim našim člankom. Tudi ne bomo preiskovali, kdo je kriv te polemike. Toda, če duhovniki psujejo svoje nasprotnike za orangutane itd. potem se pri vladajočih razmerah ni čuditi, če prileti nazaj mrčes. In kaže se, da postane še huje.

— **Ljubljanska velika gimnazija** se je dne 5. t. m. preselila v novo lepo poslopje v Tomanovih ulicah.

— **Višjesodnik predsednik v Trstu.** Dr. Kindinger je postal pravosodni minister. Primorske Slovence in Hrvate skrbi, kdo da postane njega namestnik. Kandidata sta deželnosodni predsednik v Trstu Urbančič in višjesodni predsednik v Zadru Gertscher.

— **Pravnikovi večeri v Ljubljani,** ki so se bili radi poletnega časa pretrgali, so zopet nadaljujejo. Prvi večer je bil dne 9. t. m. v Narodnem domu.

— **Blagoslovljenje cesarjevega spomenika** v Lukovici, ki ga je postavila lukoviška občina v spomin na cesarjevo 50letno vladanje, se je jako slovesno vršilo zadnjo nedeljo

— **Tukaj!** Na kontrolnem shodu deželnih brambovcev dne 1. oktobra se je brambovcem pod kaznijo zapora dveh dni prepovedalo, oglašati se v slovenskem jeziku.

— **Sestanek avstrijskih zdravniških zbornic** bo letos v Badnu pri Dunaju. Zdravniška zbornica kranjska je določila svojim delegatom primarija dr. Gregoriča.

— **Tridesetletnica.** Prvega oktobra je minulo 30 let, kar je v Avstriji v prometu „dopisnica“, ki se je zelo razširila v svetovnem prometu. Opomniti je, da je Avstrija prva dopisnico izdala in za njo so jo vse vlade sveta posnemale.

— **Nov zdravnik.** Okrožni zdravnik v Krškem, gosp. dr. Geiger se je naselil v Ljubljani.

— **Vipavske občinske volitve** je dež. vlada razveljavila. Nove volitve se bodo vršile še ta mesec.

— **O požaru v Strmci** nam pišejo iz Predjame: Ogenj je nastal ob $2^1/_2$ uri zjutraj in v $^1/_4$ ure je bila vsa vas v plamenu. Pogorelo je 17 posestnikov. Škoda se ceni na 57.000 gld., kajti ni bilo možno ničesar rešiti, ker ljudje radi velikega ognja niso mogli do velikega vodnjaka sredi vasi, dokler niso prišli gasilci iz Landola. Ali kaj se je zgodilo gasilcem iz Postojne?! Med Postojno in Strmcem je gozd „Bukovo“ kneza Windischgraetza. Od državne ceste v vas Strmec vodi pot čez Bukovo. Od začetka je kake 3 kilometre v klanec, potem pa ravno toliko daljave zopet navzdol do vasi Strmec. Po tej poti so hodili in se vozili naši vrli gasilci iz Postojne. Dospevši do onega klanca so 3 možje stopili z voza — načelnik Ma ija Petrič, Janez Paternost in Pavel Jurca — mené, da preskrbe popred prostor, kamor postavijo svoje gasilno orodje. — Dospevši na vrh Bukovca so jeli teči navzdol. — Kar so zagledali neko žival na cesti. V prvi hip so menili, da je srna, ali kmalu so se uverili, da je — medved kakih 20 korakov pred njimi. Potem so jeli teči, toda le tako hitro, kakor se je zljubilo medvedu. Metali so tudi kamenje v kosmatinca. A glej, medved je kmalu napravil — stoj! Postavil se je na zadnji dve nogi ter jim kazal svoje sprednje „pesti“, godrnjaje po svoje. Lahko si mislimo, kako je bilo tem možem pri srcu Jeli so trobiti in piskati, a kosmatinec jo je zopet mahal dalje po cesti, oziraje se sedaj pa sedaj. Tako so možje dospeli do kupa suhih drv, katere so zažgali Mej tem so jih dohiteli drugi gasilci z gasilnico. Vsi so potem korakali v vrsti pred vozom, dokler se ni kosmatinec konečno vendar-le poslovil. Tako se jim je godilo, predno so dospeli v Strmec, kjer so delali deset ur neprenehoma.

— **Protestansko bogosluženje v katoliški cerkvi.** Zagrebški „Katoliški List“ prinaša sledečo črtico: Kako daleč sega smelost protestantska, kaže sledeči dogodek. V obsegu župnije Kindberg na Gor. Štajerskem, je filialna cerkev svetega Jurija. Ta cerkev služi že več nego 800 let katoliškemu bogoslužju. Sedanji tamošnji posestnik Karl Humbert, protestant — cerkev stoji na njegovem zemljišču — dosegel je, da se v cerkvi odslej bogosluži le v protestantskem smislu. Župni urad v Kindbergu se je obrnil na ordinarijat v Gradec. Prokuratura je tožila Humberta zaradi motenja cerkvenih pravic. Sodišče je pa tožbo odbilo. Zdaj se ne ve, kako bo razsodilo višje sodišče, ako pa bo tega odlok tak ko prvega sodišča, tedaj je jasno, da so nastopili za katoliško cerkev v Avstriji žalostne razmere.

— **Dobavni raspis.** C. kr. ministerstvo za domobran namerava potrebščine prihodnjega leta za deželno brambo potom javne dobavne ponudbe zagotoviti. Iz med predmetov, ki je dobaviti se posebno omenja sledeče: Klobuki, rudeči in črni šopi iz žime, 16340 jopic iz volnene tkanine, 23753 ovratnikov, 4053 podkovic s žreblji vred, 7400 usnjatih rokovic, 1480 kuhinjskih posod, 6660 lopat za pešce, kože sa bobne, 18788 količkov za šotore, krampi s toporišem, gozdne sekire s toporišem, lopate s toporišem, podbradnice za konje, kljuke k podpradnicam, konjske odeje, štriglje, skrebnice, vrvi za klajo, čebri i. t. d. Kolekovane ponudbe morajo po predpisanim uzorcu najkasneje do 31. oktobra 1899 do 12 ure opoldne dospeti v vložni zapisnik c. kr. ministrstva za domobran. Uzorzi predmetov, ki je dobaviti, se dobe proti plačilu pri skladišču vojne oprave domobrana (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot). Razglas, obsegajoč natančne pogoje in zaznamek predmetov, ki jih je dobaviti, ter ponudbeni uzorec leže pri trgovinski in obrtniški zbornici na ogled, katera ga na zahtevanje tudi strankam na ogled pošlje.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu september 1899 je 151 strank uložilo 20.299 gld. 99 kr. 94 strank uzdignilo 12155 gld. 88 kr, 24 strankam se je izplačalo posojil 9 575 gld.; denarni promet 82 969 gld. 75 kr. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici, dne 1. meseca oktobra 1899.

— **Ravnopravnost!** V Trstu je bil te dni kontrolni shod. Vsa službena naznanila, vojaški predpisi, povelja itd. vse se je vršilo izključno v italijanščini. Ko je neki slovenski reservist omenil, da ni prav nič razumel, so ga vlekli v zapor, ko pa se je neki lački reservist oglasil s „qui“, je poslujoči častnik srečno — preslišal to resnično upornost proti najnovejšim strogim in na istem kontrolnem shodu zabičenim ukazom vojnega ministrstva.

— **Učimo se iz izgledov zgodovine!** „Obzor“ in „Hrvatska domovina“ sta začela objavljati daljše poročilo o shodu novinarjev v Krakovem, V dokaz, kako potrebna je Slovanom vzajemnost, pišeta rečena lista v uvodu: Spomnimo se izgleda iz zgodovine. Leto 1620. so pri Beli gori Nemci premagali Čehe- Tedaj je Nemec konfisciral imetje 780 čeških plemičev ter je odnesel na Dunaj 35 milijonov v gotovem. Od treh milijonov prebivalcev, ki jih je imela Češka takrat, jih je v letu 1648. ostalo samo še 800.000. Ko je padla Češka, prišli sti na vrsto Ogrska in Hrvatska. Samo 13 let je zadostovalo po padu kraljevine Češke, da sta na morišču padli glavi najslavnejih hrvatskih rodbin: Zrinskih in Frankopanov! Zamislimo se! Razmišljamo in sodimo, kako bi nam bilo tudi sedaj, ako bi mi zapustili Čehe in bi bili oni zopet poraženi od Nemcev, če tudi ne na krvavem, pa na parlamentarnem bojišču!

— **Škandal.** V Rakeku so se pomotoma prodajale neke nemške razglednice, v Krškem pa neki dopisnik „Edinosti“ sploh ni mogel dobiti druzih, kakor samonemških!

— **Velik lov na slovenske kmete** hočejo vprizoriti v drugi polovici tega meseca v Velikovcu. Kakor poroča „Bauernzeitung“, bodo tam napravili velik „bauerntag“, h kateremu pride sam baron Rokitansky iz Gradca! — Slovenski kmetje vedó, kaj je „bauernbund“, vedó, kdo je tisti Rokitansky in zato vedó. da je njihova dolžnost, izogibati se take družbe!

— **Italijanski realni gimnazij v Pazinu.** Lački listi so že pred meseci naznanjali, da je dobil lački realni gimnazij v Pazinu pravico javnosti in to isto je povedal tudi neki poslanec v istrskem dež. zboru Zdaj pa se je izvedelo, da ta zavod še nima pravice javnosti, čeprav ni dvoma, da jo kmalu dobi.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo v Ljubljani** je priredilo 12 t. m. v „Nar. domu“ pevski večer na čast svojemu predsedniku g. ces. svetniku Ivanu Murniku. Pri tej priliki je slavljencu izročilo društvo fotografijo pevskega zbora.

— **Velikodušen dar.** Znani slovenski rodoljub v Trstu gosp. Ivan Kalister je daroval „Dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu“ 2000 gld.

— **Na umu obolel** je kaplan pri D. M. v Polju č. gosp. Wruss.

— **Nemška kultura**. Ko se je cesar mudil v Celovcu je stal neki slovenski rodoljub ravno nasproti cesarskemu dvorcu. Čim se je cesar pripeljal, je tudi on navdušeno zaklical svoj „Živio!“ „Slava“ seveda „heil“ ne! Ker je bilo v istem trenutku splošno klicanje in je vsak hotel le videti cesarja, se ni nikdo zmenil za slovenske glasove. A čujt, kaj potem. Ko se cesar poda po končanem predstavljanju z dvorišča nazaj v hišo in hoče ravno iti po stopnicah v svoje stanovanje — ga je sicer vse ljudstvo gledalo, a pozdravil ga ni nikdo, in hitro pozdravi omenjeni rodoljub cesarja še enkrat z navdušenimi „Živio“! Zdaj je bilo, kakor bi strela treščila med gledalce! Najprej se vsa prestrašena obrne neka gosposka „baba“ in vsklikne besedo, podobno besedi „windisch“ — ali pa „schimpfen“. Tudi drugi so se obrnili, a ker je cesar ravno šel navzgor, so hitro začeli vpiti svoj „hoch“ — naš rodoljub pa „Slava“ in „Živio!“ Ko je cesar odšel in je pojenjalo vpitje, se spomnijo ljudje, posebno nekateri uljе požarne brambe, „zločinstva“, ki se je zgodilo ravno prej. Posebno eden se je začel ogledovati po okolistoječih, bržkone, da bi našel „predrzneža“, ki se je upal v „nemškem“ celovškem mestu pozdraviti svojega cesarja v slovenskem jeziku Gleda in gleda, nazadnje obstoji njegov pogled na rodoljubu in srpo ga začne meriti, a ta je koj uganil, kaj hoče mož, ki ni imel tam drugega posla kakor braniti ljudem na cesto Mirno ga Slovenec pogleda in pravi: „Ja, ich hab's gerufen!“ — Ko bi mi bilo mogoče, slikati vam obraz precej dolgega in širokega gasilca pri teh besedah — s kratka: kazalo se je v njegovih potezah vse sovraštvo, ves srd nad „bindišarji“, ko je z neizrekljivo zaničljivostjo rekel: „So, Sie haben gerufen!“ — Zdaj so se začeli vtikati vmes tudi drugi brambovci, a govorili so bolj tiho, tako da je imenovani domoljub čul sledeče stavke le na pol: „Ist so selten unter uns (cesar) und noch da wird er beleidigt“, — ali: „Wenigstens hier in Klagenfurt . . . Schweinstal so was . .“ itd. Naš mož je nekaj časa mirno poslušal zabavljanje, ko se mu je pa dosti zdelo, stopi pred onega ki se je prvi oglasil in mu reče: „Was wollen denn die Herren! Wenn der Magyar in magyarischer, der Italiener in italienischer Sprache den Kaiser begrüssen darf, warum sollte ich ihn nicht in meiner Muttersprache begrüssen dürfen? !“ Na to reče gasilec: „Hätten's Ihnen a deutsche Mutter genommen!“ Zdaj mu jo pa naš narodnjak krepko zasoli ter pravi: „Sie Herr, Sie haben schon graue Haare und grauen Bart, aber Bildung haben Sie keine!“ — Nobeden ni odgovoril na to kaj, samo besede: „Windische Mutter“ so donele gospodu še na uho. Še nekaj časa je naš rojak ostal na mestu, ker bi bil rad zvedel imena teh nemških „olikancev“, a ni se mu to posrečilo, zato pa se je spozabil nek možak tako daleč, da je izustil besede, katere so vredne, da si jih Slovenci zapomnimo za vselej: „Da thun sie (Slovenci) provocieren, und dann wundern sie sich, wen sie hie und da Eins auf's Dach bekommen!“ Na to se hitro oglasi drugi: „Wenn ich dorten gestanden wäre, hätte ich ihm Eine heruntergehaut!“ Vse to se je zgodilo v soboto 16. septembra pred cesarskim dvorcem v glavnem mestu, na tretjino slovenske dežele, o belem dnevu! Pokazala se je zopet enkrat blažena nemška „omika“, t. j. nemška nestrpnost in sovraštvo do vsega, kar se imenuje slovensko!

— **Obsodba primorske politike.** „Fremdenblatt“ je 10. t. m. dementiral vest „Slovenskega Naroda“, da novo ministrstvo odobrava proti Slovencem in Hrvatom naperjeno politiko grofa Goëssa Naravna posledica tega bi morala biti, da odstopi grof Goëss, ker ni mož, ki bi mogel voditi drug sistem.

— **Bivši šolski nadzornik dr. J. Gobanc †.** Dne 29. sept popoludne je umrl v Celovcu umirovljeni c. kr. deželni šolski nadzornik koroški, dr. J. Gobanc, star 69 let. Zadnja leta je bil vedno bolan. Pogreb je bil 1. oktobra popoludne z običajno uradno udeležbo. Znano je stališče dr. Gobanča do Slovencev, o katerih je nekoč izjavil, da na Koroškem nimajo pravice do obstanka. V tem smislu je tudi deloval in vzgajal ter „nadzoroval“ učitelje.

— **C. kr trgovinsko ministrstvo** je trgovski in obrtniški zbornici poslalo „posebne pogoje glede dobave oblek in potrebščin za vojno opravo za c. kr. deželno brambo potom javne konkurence od leta 1899“ in naznanilo, da se vsled tega ponudbeni zvezki od leta 1889 razveljavijo. Nove pogojne zvezke je proti plačilu dobiti v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju Pregledajo se pa lahko tudi v zbornični pisarni v Ljubljani.

— **Nalivi**. Na Goriškem in na Vipavskem je deževalo v petek in soboto tako močno in vzdržema, da že ne pomnimo kaj tacega, Narasli so hudourniki, potoki in reke do take sile, da so provzročili po celi deželi prav mnogo škode. V goratih krajih je deževje pokončalo obilo sena in drugih pridelkov, drugodi po vinorodnih krajih, koder še niso bili potrgali, je dež razpočil mnogo grozdja, da trgatev nikakor ni taka kakor so pričakovali. Koren v Gorici je bil narasel in bati se je bilo, da bo tako kakor zadnjič. No, k sreči se to ni zgodilo, pač pa je ob hišah na Placuti vendar provzročil nekaj škode. Na Goriščeku je še v soboto po noči voda bobnela kakor iz kakega slapa. — Najhuje menda je bilo po Vipavskem. Vipava je bila izstopila, da so bile na več krajih hiše pod vodo in ljudje so bežali na višje. Pri Butajah je odneslo most, v Biljah je pokrila voda malin ter se razširila na sploh tako, „da že kakih 35 let ni bilo kaj takega“, kakor je nam pravil star mož, doma blizu Renč Govorilo se je po Gorici, da Vipava je odnesla tudi prvaški in mirenski most, kar pa ni res. V nedeljo se je pa zjasnilo.

— **Pivo in vino konsumnih društev.** Upravno sodišče je sklenilo, da konsumna društva pivo in vino v odprtih posodah samo tedaj smejo svojim udom odajati, ako imajo koncesijo za gostilničarski obrt.

— **Novo sredstvo zoper trganje.** Znani urednik „Kneippblütter“, naš rojak, je iznašel sredstvo zoper trganje vsake vrste. Mnogo spričeval in priznanjih pisem, kateri so nam nam razpolago, potrdijo njegovo iznajdbo popolnoma.

— **Umrla** je na Vrhniki veleposestnica gospa Marija Jelovšek.

— **Poskušen samomor**. Umoboljni visokošolec g. M. Švigelj v Ljubljani se je te dni vstrelil v glavo in se težko ranil. Oko mu je popolnoma izteklo, vendar je upati, da okreva.

— **Samomori** V Dolgi Poljani pri Budanjah se je 30. m. m. obesil 66letni oženjeni posestnik Fran Žgavc. Menda se mu je bilo zmešalo. — V Bistrici pri Št. Rupertu se je dne 30. t. m. obesil posestnik Josip Zajc — V Ložu se je poskusil vstreliti čevljar Anton Premrov, v Laškem trgu pa gostilničar Horiak.

— **Slepar**. Cunjar Egidio Leonardo iz Rezije na Beneškem je trgovcu Jegliču iz Jesenic izvabil 820 gld. ter zbežal ž njimi na Koroško, V Trbižu so sleparja prijeli in dobili pri njem še ves denar.

— **Požig**. Na Glincah pri Ljubljani je te dni zgorel kozolec Franca Štebija. Ogenj je prouzročil 500 gld. škode. Orožniki so aretovali klučavničarskega pomočnika Jos Krepevnika, na katerega leti sum, da je ogenj namenoma sanetil.

— **Poboj**. Minoli teden so se v Trebnjem v neki gostilni sprli k vojakom odhajajoči kmečki fantje. Tepli so se s stoli in konec je bil, da je dobil A. Kolenc iz Gornje vasi globoko rano na vratu, A. Hlade na glavi in v trebuh in I. Gole na roki. Prva dva so morali previdetí, ker sta ranjena na smrt.

— **Požar**. V ponedeljek je gorelo v Šmihelu pri Žužemberku. Vsa vas je bila v ognju.